

VOL. XI.

Kaina 3c.

Chicago, Ill., Ketvirtadienis, Spalio-October 2 d., 1924

437

No. 237

Komunistai protestuoja prieš Sovietų terorą

Lenkai militarizuoja okupuotą Lietuvą

Graikijos ministerių kabinetas resignavo

Komunistai protestuoja prieš Sovietų Valdžios terorą

Rusų, Vokiečių, Čekoslovakų ir kitų kraštų komunistų vadai kviečia viso pasaulio komunistus protestuoti.

BERLINAS, spalio 1. — Rusijos, Vokietijos, Čekoslovakijos ir kitų Europos ir Azijos kraštų komunistų, opozicijos vadai vakar paskelbė labai sensacingą dokumentą. Tame dokumente tie komunistai protestuoja prieš sovietų valdžios terorą, smerkia jį aštriausiais žodžiais ir apeliuoja į savo draugus, viso pasaulio komunistus, kad jie paremtų protestą ir padėtų daryti spaudimo Maskvos vadams, idant jie paliautų savo terorą prieš darbininkus ir sąžiningus komunistus, kurie tuo ar kitu klausimu yra kitokios nuomonės, negu kad Maskvos diktatoriai diktuoja.

Atsišaukimas pasirašytas žymiausių minėtų kraštų komunistų darbuotojų. Rusų vardu pasirašė trys komunistų organizacijos, žinomos vardu "darbininkų opozicija," vadai. Vokiečių komunistų vardu pasirašė Tueringer, Lauterbach ir Harz. Čekoslovakų vardu — Berger. Indų vardu — Akbar; ir daugelis kitų kraštų nepatenkintų komunistų vadų.

Atsišaukime taip pat pasakojama, kad Rusų komunistų partijos "darbininkų grupė," taip vadinama komunistinė opozicija, susidedanti išimtinai iš darbininkų komunistų. Jų nėra jokių sovietų valdininkų, jokių sąjungos biurokratų, jokių oficialių partijos valdininkų. Ta grupė esanti žiauriai sovietų valdžios persekiojama ir todėl priversta laikyti slapta organizaciją, per kurią ji vedanti savo komunistinį švietimo darbą.

Lenkai militarizuoja okupuotą Lietuvą

VARSUVA, rugs. 9 (E). — Lenkų vyriausybė ruošia projektą, kuriuo bus organizuojamas tam tikras korpusas pasieniams saugoti. Korpusas bus vidaus reikalų ministerio žinioje. Korpusas rūpinsis rytų pasienio apsauga, gindamas jį nuo banditizmo ir šnipų (sic!). Korpusas bus sudarytas kariuomenės pagrindais ir jo viršininkas turėsias divizionų generolo laipsnį. Korpuso štabo viršininkas turėsias generol-pulkininko laipsnį, pats štabas bus sudarytas iš dešimties štabo karininkų. Korpusas turėsias penkias brigadas, po vieną brigadą kiekvienai pasienio vaivadijai. Brigada sudarys 3-4 pėstininkų

ku batalionai ir 3-4 kavalerijos eskadronai. Š. m. spalio mėn. pabaigoj jau bus suformuotos trys brigados, po vieną Vilniaus srityje, Novogrūdsko ir Voluinės vaivadijose. Korpuso tarnyba busianti tolygi kariuomenės tarnybai. Korpuso sudėtis busianti papildoma einant bendru mobilizacijos keliu, tik naujokai, kurie bus paskirti tarnauti korpuse, bus šešis mėnesius mokomi specialiuose batalionuose. Korpuso karininkams ir kareiviams bus suteiktos tam tikros tarnybinės privilegijos.

Graikijos ministerių kabinetas resignavo

Partijų lyderiai atsisakė pareikšti Sofulio valdžiai pasitikėjimo.

ATENA, Graikija, spalio 1. — Graikijos kabinetas su premjeru Sofuliu pricky atsisakė.

Resignavimo priežastis neskelbiama, tačiau neoficialinėmis žiniomis kabinetas buvo priverstas trauktis, partijų lyderiams atsisakius pareikšti jam pasitikėjimo.

Per kurį laiką politinė situacija Graikijoje vis blogyn, ypač dėl to, kad partijų lyderiai nesugebėjo susitarti ir sudaryti stiprios valdžios, kuri būtų galėjusi išlyginti kelių visuotiniams rinkimams, kaip kad buvo premjeras Kafandaris proponavo.

[Premjero Sofulio kabinetas buvo valdžioje truputį daugiau nei tris mėnesius. Jis buvo sudarytas resignavus premjero Papanastasio ministerijai, gyvavusiai irgi vos keturis mėnesius].

Francijos premjeras atsisako į Vokiečių protestą

26 nuos. importo muitas esąs teisėtas ir paremtas precedentu.

PARYŽIUS, spal. 1. — Premjeras Herriot pasiuntė Vokietijai notą, kurioje jis atsisako dėl jos protesto prieš Francijos nustatytą 26 nuos. muitą visoms iš Vokietijos gabenamoms į Franciją prekėms. Savo atsakyme Herriot'as duoda tą patį paaiškinimą, kurį jis pirmiau davė Vokietijos charge d'affaires, būtent, kad tasai būdas reparacijoms kolektyvoti esąs teisėtas ir paremtas precedentu.

Premjeras nurodo, kad tasai metodas neuždeda naujos naštos Vokietijai ir kad jį vartodama Francija neturinti jokios intencijos apėiti Dawes'o planą numatytų reparacijų mokėjimo dėsnių.

Pilietinis karas Kinuose

Centralinės valdžios jėgos paėmė Huangtu miestą, netoli Sanghajaus

PEKINAS, Kinai, spalio 1. — Oficialiu pranešimu centralinės (Pekino) valdžios kariuomenė paėmė Huangtu miestą, Sanghajaus fronte.

Huangtu yra apie penkiolika mylių į vakarus nuo Sanghajaus miesto, del kurio dviejų provincijų, Čekiangio ir Kiangsu valdytojai veda kovą. Centralinė Pekino valdžia kovoj remia Kiangsu valdytoją Či Hsie-juang, prieš Čekiangio valdytoją Lu Jong-hsiangą.

Pranešama taip pat, kad Čin-vangtao uoste buvęs nušautas Mandžurijos aeroplanas.

Čangas paėmė Čihli provincijos miestą

TOKIO, Japonija, spalio 1. — Telegrama iš Mukdeno praneša, kad kariuomenės prieš centralinę Kinų valdžią Mandžurijos valdovo Čang Tso-lino kariuomenė paėmė Čihli provincijos miestą Kienšang, penkiolika mylių nuo Čihli-Mandžurijos sienos.

Siulo didelius pinigus už Kinų prezidento galvą

Čang Tso-linas siulo po šimtą tukstančių Meksikos dolerių už Kinų prezidento Tsao Kun'o, arba generolo Vu Pei-fu galvą; o jei katras jų dviejų bus sugautas gyvas, Čangas žada du šimtus tukstančių dolerių (Meksikos). Tą žinią praneša laikraščio Niši Niši korespondentas.

Tokią pasiūlymą Čangas padaręs po to, kai Mukdene buvo gauta žinia iš Pekino, pranešanti, kad prezidentas Tsao apsaugęs Čangą banditų ir išdavikų ir pažadėjęs gausų atlyginimą tam, kas Čangą suimtų ir pristatytų Pekino valdžiai.

Byla dėl bandymo nužudyti Japonijos regentą

TOKIO, Japonija, spalio 1. — Vietos aukščiausioje teisme prasidėjo formalė byla jauno japoniečio Daisuki Namba, kurį praėjo gruodžio mėnesį bandė nužudyti regentą Hirohito laikui, kai tasias važiuo parlamentan.

UŽMUŠES ŽMONĄ IR VAIKUS PASIDAVĖ POLICIJAI

OTTAWA, Ont., spalio 1. — Knygvedis John Buchanan Pierie užmušė savo žmoną ir dvejetą vaikučių ir po to nuėjęs policijon pats pasidavė. Policijai jis pasisakė, kad nužudęs žmoną ir vaikus jis gėnėsi ir patį galą padaryti, bet nebeturėjęs drąsos.

SVEDIJŲ GALI KILTI TEKS-TILĖS DARBININKŲ STREIKAS

STOKHOLMAS, Švedija, rugs. 30. — Pasibaigus dabar tekstilės darbininkų kontraktui su samdytojais, jeigu pastarieji atsisakys priimti naujus darbininkų reikalavimus, švedijos tekstilės pramonė gali kilti visuotinis streikas.

ISPANAI SUĖMĖ OPIUMO SMUGELININKUS

TUY, Ispanija, spalio 1. — Ispanų karabinieriai suėmė keturą turkų keliauninkų, kurių bagaže rado 500 svarų opiumo. Opiumą jie gabenė į Mejidėo

Arbitracijos protokolas patvirtas Tautų Sąjungos plenumui priimti

ŽENEVA, Šveicarija, spalio 1. — Pataisytas arbitracijos ir apsaugos protokolas šiandien patvirtas Tautų Sąjungos plenumui priimti. Kartu su protokolu oficialiai atstatinkamų dviejų komisijų referentai, Čekoslovakijos Benč ir Graikijos Politis, įteikė ir bendrą raportą.

Specialiai skyriai pašvėsti meikimui karo, privalomai internacionalio teisingumo teisno jurisdikcijai, sustiprinimui taikės metodų procedūras, valstybių vidaus jurisdikcijai, sankcijoms ir ginklavinio susiaurinimui.

"Pasaulio taika yra pavojui," sakoma raporte. "Penktasis Tautų Sąjungos kongresas pasisėmė nuveikti didžiausias visam pasauliui svarbos darbas, kuriam, jei pavyks, lemta giliai dabartines politines sąlygas modifikuoti. Jei mums tautai pasiseks, Tautų Sąjunga bus atlikus neįkainojamą patarimą visam šiandieniniam pasauliui."

Raportas baigiamą prašymu kongreso rupestingai išnagrinėti visus pasiūlymus ir patarti įvairioms valdžioms priimti.

Smarkus lietus New Yorko valstijoje

Lietaus pagimdė tyranai padarė daug žalos.

ALBANY, N. Y., spalio 1. — Didelis lietus, prasidėjęs praėjusią sekmadienį ir tęsėsis be paliovos per dvi dienis, visoje New Yorko valstijoje padarė nemažą žalą. Labai nukentėjo javai laukuose, vietomis išplauta vieškeliai ir geležinkeliai. Žuvo ir keletas žmonių.

Oficialis pranešimas šiai dienai toks:

Chicago ir apylinkė. — Niekadosi; darosi šilčiau; vidutinis šiaurvakaris vėjas.

Vakar temperatūra žemiausia buvo 6 val. ryto — 41°, aukščiausia 4 v. po pietų — 68° F.

Šiandien saulė teką 5:47, leidžiasi 5:32 val.

PINIGŲ KURSAS

Vakar, Spalio 1 d., užsienio pinigų ne mažiau kaip už \$25,000 dolerių bankų buvo skaitoma Amerikos pinigais šitaip:

Anglijos, 1 sv. sterlingų	\$4.45
Belgijos, 100 frankų	\$4.87
Danijos, 100 kronų	\$17.45
Italijos, 100 lirų	\$4.38
Francijos, 100 frankų	\$5.28
Norvegijos, 100 kronų	\$14.20
Olandijos, 10 florinų	\$38.60
Suomijos, 100 markių	\$2.52
Švedijos, 100 kronų	\$26.62
Šveicarijos, 100 frankų	\$19.06

Lietuvos Pinigų Kursas

Siunčiant pinigus Lietuvon per Naujienas Lietuvos litų kursas skaitant Amerikos dolerius yra šitaip:

50 litų	\$5.50
100 litų	10.50
200 litų	20.75
300 litų	31.00
400 litų	41.25
500 litų	51.50
600 litų	61.75
700 litų	72.00
800 litų	82.25
900 litų	92.50
1000 litų	102.75

Prie šitos sumos reikia pridėti 25 centai pašto išlaidų už košną siuntinį. Norint pasiųsti telegramą — dar 50 centų daugiau.

Britanija atsisako padėti karaliui Husseinui

Konfliktą su vahabiais laiko religiniu mahometonų karu, į kurį Anglija nenori kištis

LONDONAS, spalio 1. — Gautas Londone paskiausias žinios rodo, kad Mekikai grumodienį atsitiko baisi nelaimė; genties fanatikų rankas, kurie dabar jau visai nebetoli to mahometonų šventosios miesto varlų.

Karalius Husseinas atsisakė prašydamos Anglijos užtarimo ir apsaugos, tačiau Britų valdžia atsisako tą nors daryti; ir nenori maišytis į dalyką, kurį ji laiko grynai religiniu karu.

Kol vahabiai nestato jokių kliūčių nei trūkdytų pilgrims, keliaujantiems iš tolimų Britų imperijos dalių pasimelsti didžiojo musulmonų šventykloje ir neužkabinti Britų pavaldinių. Londono valdžia nori pasilikti neutralė.

Karaliui Husseinui patarta užmegsti taikos derybas su vahabiais. Tai vienintelė priemonė išvengti puolimo ir plėšimo Mekkos.

Lietuvos Žemės ūkio paroda uždaryta

Paroda turėjo gero pasisekimo; ją lankė 70,000 žmonių.

KAUNAS, rugs. 1. [LŽ] — Šiandien Žemės ūkio, Prekybos ir Pramonės parodoje ėjo skubus parodos uždarymas. Pavilniai kraustėsi, kiti skubaliai pardavinėjo, treti jau važiuo. Publikos tačiau buvo. Ji, matomai, nori ne tik parodos pažūrėti, bet kartu pasigerėti gražiais Kauno ir jo apylinkių vaizdais, kurie taip plačiai iš Parodos aikštės atsidaro. Gražesnio Kauno reginio, kaip iš šios vietos, nėra. Gražią Žemės ūkio Draugija vietą parodoms parinko.

Pačiai parodai iš to didelis pliusas. Trečioji Lietuvos Žemės ūkio ir Pramonės Paroda uždaryta rugsėjo 1 d. Parodoje atsilankė su viršum 70,000 žmonių.

Dr. Basanavičius smerkia persekiojamą žydų

KAUNAS, [LŽ] — Lietuvių bėsi patriarchas D-ras J. Basanavičius rado reikalingu viešai įspėti valdžios organus dėl "krikščioniškosios" politikos tautinių mažumų atžvilgiu. Čia ištisai paduodame jo rašinį, tilpusį "Žydų Balse."

"Sužinojęs iš p. Kacelenbogen'o, kad tuli apskričių viršininkai draudžią viešai vartoti žydų kalbą iškalbose, tuomi pat įžeidami tiesos ir teisingumo jausmus žydiškai kalbančių Lietuvos piliečių, aš norėčiau — nors tai būtų vox clamantis in deserto — užtarti jų kalbos teises lygybės žvilgsniu ir patarti valdžios organams liautis mažmožiais persekiojus lojalių gyventojų kalbą ir juos erzinus prieš Lietuvos valstybę.

Dr. Basanavičius."

RICHMOND, Va., rugs. 30. — Del nepaprastai smarkių lietu James upės vanduo aukštai pakilo ir vis labiau kyla. Bijoma tvano.

Lietuvos žinios.

Baisi nelaimė

Šeši darbininkai užmušti eksplozijoje dirbtuvėj.

PANEMUNIS (Rokiškio apskritys). — Čia Vipmano lentynėveje 2 rugs. iš ryto (antradienį) atsitiko baisi nelaimė; sprogdamas užmušė šešetą žmonių: tris vietoje negyvai ir tris mirtinai sužeidė. Iš sužeistųjų vienas pasimirė dar bevežant į Rokiškio ligoninę, kiti du gi tenai užbaigė liudnas gyvenimo dienas. Iš nukentėjusių 5 vyrai ir viena mergina iš Apaščių dv. (Pandelio val.). Ištikrųjų tai baisi nelaimė. Katilas besprogdamas, sako, buv vienam nutraukęs kojas, kitam nukirtęs galvą, išdraskęs plaučius, išlaukęs šonkaulius, nušutines odą, kad kitiems nei odos, nei plaukų neliko.

Trys iš nukentėjusių — papiliečiai. Gi vienas nukentėjo ir biržietis. Tai buvo kalvis mašinistas iš Kutelių kaimo. Ypač jo šeimyną laukia nelaimingas likimas. Pasiliko viena jo žmona su keturiais mažais vaikais be duonos ir be pastogės. Kyla klausimas: ar kas atlygins nelaimingųjų šeimynoms, ar bus kas jų tėvus, jų žmonas ir vaikučius gelbėti nuo skurdo ir bado? Juk, kaip girdėt, fabrikantas p. Vipmanas nei nesijaučia savęs kaltu nelaimingiams žuvusi.

NELAIMĖ

KAUNAS. — Šiomis dienomis Aleksote netoli Nemuno kranto (ties malunu) pakalnėj žaidė trys vaikučiai. Staiga nutruko gabalas kalno ir juos užpylė. Vienas jų Jurkis nuo išgąsčio nustojo kalbėti. Visi trys (išgelbėti) vaikai nugabenti ligoninėn.

DANGSTOSI KAUKĖMIS

RADVILIŠKIS [LŽ]. — Radviliškio Katalikų štabas su vietos klebonu Sarapu priešaky beorganizuodami įvairias "ukininkų sąjungas", Federacijas ir brostvininkus, taip susibankrutavo ir nustojo žmonėse pasitikėjimo, kad nun statant kandidatų sąrašus į Valsčiaus Tarybą, bijodami pasirodyti savo tikrą vardą (nes niekas už juos nebalsojtu), sudarė akims dumti sąrašą pavadinant "Katalikų Valsčių-Liaudininkų".

Na ir sumanumas tų klerikalių vadų. Jeigu ir toliaus bus toki pažanga pas mus klerikalus, tai greitai laiku sulauksime, kad bus sąrašai katalikų socialdemokratų ir katalikų bolševikų, katalikų bedievių, katalikų žydų.

Vargas subankrutėjusiems.

200 PRAŠYMŲ DARBUI GAUTI

KAUNAS. — Vienai privačiai visuomenės įmonei, šiomis dienomis atidaromai, esą paduota apie 200 prašymų tarnybai gauti. Tačiau toji įmonė visų prašymų negalės patenkinti, nes vietų numatyta tik apie 15.

Klaipėda

RYMAS, rugs. 23. — Karalius oficialiniai atidarė 30 mylių cementinį kelią iš Milano į Varese, kuris busias tikras automobilistų rojus, nes niekas kitas, iš mūsų automobilų negalės važinėti juo ir nebūs jokių greitumo ribų važinėjimui. Vėliau kelias bus prailgintas. Tas kelias skaitomas taip šventas automobilistams, kad netik arklų, bet net ir motorciklų nebus leidžiama juo važiuoti. Automobilistai irgi turės mokėti tam tikrą metinę mokestį.

Visa Lietuva Susiinteresavus

Naujienų prieteliai iš įvairių dalių Suvienytų Valstijų praneša mums, jog visa Lietuva yra susiinteresavus Naujienų telegrafinėms pinigų perlaidoms.

Lietuvos kaimiečiai ir miestelėnai rašo savo giminėms Amerikoje, kad jiems būtų siunčiami pinigai telegrafu, nes jia gauna greitai ir be jokio klapato iš artimiausio jiems pašto.

Naujienų telegrafinės perlaidos yra greičiausias pinigų pasiuntimo būdas: į 4 iki 10 dienų pinigai išmokami adresantams po išsiuntimo iš Chicago. O pinigai telegrafu yra išsiunčiami iš Naujienų beveik kasdieną. Naujienų telegramos kainuoja tik

50 CENTŲ

Siųsdami iš kitų miestų reikalaukit mūsų Telegrafinių aplikacijų; vietiniai, kam nepatogu pasiekti mūsų ofiso, kreipkitės į sekamus mūsų skyrius:

AUŠROS KNYGYNAS, 3210 S. Halsted St.
TUPIKAČIO APTIEKA, 233 E. 115 St.
BENOŠIAUS APTIEKA, 1616 W. 47 St.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St.,

Chicago, Ill.

